

Mavi Göklerde Kuşlar Gibi Hafif Uçaklar...

Uçmak, tarih boyunca insanlığın en büyük tutkularından biri olmuştur. Bu tutku, günümüzde yaşanan gelişmelere karşın hiç eksilmeksizin sürüyor. Uçma tutkunlarının amatörce bir merakla ürettiği küçük uçakların sayısı da gün geçtikçe artıyor. Uçmak için artık milyonlarca dolar değerindeki uçaklara gerek yok. Adlarına “hafif uçaklar” denen küçük amatör araçları kendiniz yapıp uçabiliyorsunuz.

Günümüzde uçak denince akla gelen ilk şeyler, bir havayoluna bağlı uçaklar, askeri uçaklar ya da helikopterler. Gökyüzü, yeryüzüyle karşılaştırıldığında trafik açısından epeyce boş. Başımızı kaldırdığımızda, bir uçağa hâlâ çok seyrek rastlıyoruz. Ama bu durum değişiyor. Fabrikalarda üretilen milyon dolarlık büyük uçakların yanında bir ya da iki kişilik hafif uçaklar da göklerde süzülmeğe başladı. Bunlar, uçma tutkunlarının hobi amaçlı uçuşlarına yardımcı olan, fiyatları da birkaç bin dolardan pahalı olmayan minik uçaklar. Üstelik uçuş tutkunları bu uçakları üreticilerinden sipariş

ettikten sonra kendileri yapıyor. Bir maket ya da yap-boz gibi birleştirilen bu uçaklar uçuşa hazır olduğunda geriye yapılacak tek şey kalıyor: havalandırmak ve manzaranın tadını çıkarmak.

Aslında Leonardo da Vinci'nin çizimlerini yaptığı planörden, Wright kardeşlerin uçtuğu ilk uçağa kadar bütün hafif uçak ya da planör tasarımlarını “ultralight” adı verilen çok hafif uçakların ilk örnekleri sayabiliriz. Bununla birlikte bu hafif uçakların asıl atası “delta kanat” denen motorsuz araçlardı. 1970 - 1980 yılları arasında Amerika ve Avrupa’da hızla yayılan deltakanatlar kısa sürede

gelişti de. Özellikle Fransa’da ve Kanada’da çok sevilen bu araçlara o yıllarda yavaş yavaş motor da takılmaya başlamıştı. Böylece “ultralight” denen yeni bir uçak sınıfı doğmuş oldu. Pilotlara temel uçuş ilkeleri hakkında çok şey öğreten bu basit uçaklar günümüzde hızla yayılıyor. Birçok insan, gökyüzünde özgürce uçmanın tadını bu uçaklarla çıkarıyor.

Bu hafif hava araçları için belirlenmiş bazı standartlar var. Sözelimi, bu uçakların büyük çoğunlu tek ya da çift kişilik olmak üzere tasarlanmış. Ağırlıkları 500 kilogramı geçmiyor. Hızları kullanılan motora göre değişiyor ama saatte ortalama 60 - 70 km’ye ulaşabiliyorlar. Aralarında saatte 150 km hıza ulaşanları da var. Motorlu uçuş, bu uçaklarda iyice basite indirildiği için, meraklıları kendi yaptıkları uçaklarla oldukça keyifli uçuşlar yapabiliyorlar. Çok kısa mesafede iniş-kalkış yapılabildiği için, normal uçaklar gibi çok düzgün pistler gerekmiyor. Bu uçaklarla gerekirse çim ya da toprak zemine inilebiliyor. Böyle olunca pilotlar da diledikleri yere inebiliyorlar.

Uçuş sırasında yakıt bittiğinde ya da herhangi bir nedenle motor susturulup, havada süzülerek uçuş keyfini yaşamak mümkün. Bu, aynı zamanda ölümcül kazaların da önüne geçiyor. ayrıca gökyüzünde yalnızca rüzgârın sesiyle dolaşmak, kuşların gözüyle dünyaya bakmak çok hoş bir duygu olsa gerek. Bunun bir başka yararı da yakıt tasarruf etmek elbette. Hafif uçaklar, normal uçaklara göre çok daha ekonomik bir yakıt tüketimine sahip. Bunların, planör gibi havada süzülerek uçabilmeleri daha çok yakıt tasarrufu sağlıyor.

Evinizin arka bahçesinde bile monte edebileceğiniz hafif uçakların getirdiği uçuş kolaylıkları bunlarla sınırlı değil. Bu uçakları kullanmak daha büyük ve karmaşık donanımlara sahip uçakları uçurmaktan daha basit.

Normal uçakları gökyüzünün arabalarına benzetirsek, bu anlamda çok hafif uçakları da bu anlamda havadaki motorsikletlere benzetmek mümkün. Birçok modelde açık olan kokpitler pilotun yüzüne rüzgâr vurmasına neden oluyor. Modellerin tek ya da iki kişilik olması da motosiklete benzetmemiz için bir başka neden. Bu araçlarla “sokaktaki sıradan insan”, artık “gökyüzündeki sıradan insana” dönüşüyor.

► **Gökhan Tok**

Kaynaklar:
<http://www.ultralighthomepage.com/ultraFAQ.html#q1>
http://www.challenger.ca/airplane_overview.html